

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут «Академія мистецтв імені С.С. Прокоф'єва»
Кафедра музичного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту

_____ М.І. Аноненко

_____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

(назва навчальної дисципліни)

освітній рівень	магістр (назва освітнього рівня)
галузь знань	02 Культура і мистецтво (шифр і назва галузі знань)
спеціальність (спеціалізація)	025 «Музичне мистецтво» (код і назва спеціальності (або спеціалізації))
освітня програма	«Музичне мистецтво. Вокал.» «Музичне мистецтво. Інструментальне виконавство» (назва освітньої програми)
тип дисципліни	обов'язкова (обов'язкова)

Київ – 2020 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» складена для здобувачів вищої освіти відповідно до програми підготовки фахівців за спеціальністю магістра ступеня вищої освіти 025 «Музичне мистецтво», за денною формою навчання.

Розробник: Зосім О. Л. – доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри музичного мистецтва

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри музичного мистецтва
(назва кафедри)

Протокол від 16 жовтня 2020 року № 1/2

Завідувач кафедри музичного мистецтва _____ В.В. Марченко
(підпис)(ініціали та прізвище)

Погоджено:
Гарант освітньої програми

(підпис, ініціали, прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Розподіл годин за навчальним планом		
Кількість кредитів:	3	Вид занять	Форма навчання	
Загальна кількість годин:	90		Денна	Заочна
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:	1	Лекції:	16	-
Семестр:	1	Практичні заняття:	-	-
Тижневе навантаження (год.):		Лабораторні заняття:	-	-
аудиторне:	2	Семінарські заняття:	14	-
самостійна робота:	4	Самостійна робота:	60	-
Форма підсумкового контролю:	екзамен	Консультації:	-	-
Мова навчання:	українська	Індивідуальні заняття:	-	-

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у ННП кафедри Музичного мистецтва, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою akademart@ukr.net

2. Програма навчальної дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни:

Препозит:	Постпозит
Музична педагогіка та методика викладання у вищій школі, Практичний курс іноземної мови в галузі, Сучасна музика, Музична естетика	Магістерська робота

Примітка. Зазначається місце навчальної дисципліни у структурно-логічній схемі програми підготовки фахівця, перелік дисциплін, що передують (препозит), а також ті, які забезпечуються (постпозит) цією навчальною дисципліною, перелік раніше здобутих результатів навчання тощо;

Мета вивчення дисципліни:

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» є формування системи знань про сутність науково-дослідної роботи та її основними формами.

Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за Освітньою програмою):

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

Шифр та назва компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння/ навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Загальні компетентності (ЗК)				
	ПРН 1	ПРН 1	ПРН 1	ПРН 1
ЗК 1. Здатність спілкування іноземною мовою.	ПРН 6	ПРН 6	ПРН 6	ПРН 6
ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	ПРН 6	ПРН 6	ПРН 6	ПРН 6
ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПРН 7	ПРН 7	ПРН 7	ПРН 7
ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)..	ПРН 6	ПРН 6	ПРН 6	ПРН 6
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)				
ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.	ПРН 7	ПРН 7	ПРН 7	ПРН 7

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Методологія як фундамент наукового дослідження.

Значення методології в наукових дослідженнях. Фундаментальна або філософська методологія. Загальнонаукова методологія. Конкретнонаукова методологія. Методи і техніка дослідження. Конкретнонаукові методи в музикологічних дослідженнях.

Тема 2. Види академічного тексту.

Поняття академічного тексту. Види академічного тексту: реферат, наукова доповідь, тези наукової доповіді, наукова стаття, рецензія, наукова монографія, наукова кваліфікаційна робота (бакалаврська, магістерська, дисертація). Особливості наукових текстів мистецького спрямування.

Тема 3. Будова академічного тексту.

Типова схема побудови кваліфікаційних наукових праць: вступ, основна частина, закінчення, список джерел, додатки. Основні елементи вступу кваліфікаційних робіт: актуальність, мета, завдання, об'єкт, предмет, джерельна база, теоретична база, методологія дослідження, наукова новизна, теоретичне і практичне значення роботи, апробація та публікації. Обсяг та оформлення наукових праць.

Тема 4. Науковий текст та академічна доброчесність.

Поняття академічної доброчесності. Значення академічної доброчесності для наукових досліджень. Види академічної недоброчесності: академічний плагіат,

самоповторення, фабрикація, фальсифікація. Причини академічної недоброчесності в наукових працях здобувачів вищої освіти. Способи уникнення академічної недоброчесності в наукових кваліфікаційних працях.

Тема 5. Джерельна база наукового дослідження.

Робота з джерела інформації як основа наукових досліджень. Наукова література як джерело інформації, її оцінка та правильне оформлення. Особливості роботи з архівними джерелами. Методика роботи з нотними текстами. Особливості роботи з Інтернет-джерелами.

Тема 6. Організація роботи над науковим дослідженням.

Вибір теми дослідження. Актуальність та маловивченість як пріоритетність у виборі теми дослідження. Зв'язок теми з практичною діяльністю здобувача вищої освіти. Формулювання гіпотези наукового дослідження та розробка методологічної стратегії дослідження. Підбір та опрацювання літератури, нотних та аудіоджерел. Розробка плану наукової роботи.

Тема 7. Технологія написання наукового тексту.

Робота здобувача вищої освіти відповідно розробленого плану магістерського дослідження. Теоретичний розділ: опрацювання літератури, що відноситься до обраної теми. Оформлення змісту основних та додаткових джерел в цілісний текст. Аналітичний розділ: аналіз обраних мистецьких артефактів або їх виконавських інтерпретацій. Узагальнення проробленої аналітичної роботи. Завершення роботи формулюванням висновків, де узагальнюється фактологічний матеріал та даються практичні рекомендації. Оформлення джерел відповідно визначеного бібліографічного стандарту.

Тема 8. Робота над бібліографією.

Особливості роботи над описом бібліографічних джерел. Описи монографічних досліджень, наукових статей, матеріалів наукових конференцій, підручників та посібників. Особливості оформлення архівних матеріалів. Специфіка роботи з Інтернет-джерелами.

3. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

ДЕННА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
лек.		прак.	сем.	с. р.	
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Методологія як фундамент наукового дослідження.	12	2		2	8
Тема 2. Види академічного тексту.	12	2		2	8
Тема 3. Будова академічного тексту.	12	2		2	8
Тема 4. Науковий текст та академічна доброчесність.	12	2		2	8
Тема 5. Джерельна база наукового дослідження.	10	2		2	6
Тема 6. Організація роботи над науковим дослідженням.	10	2		2	6
Тема 7. Технологія написання наукового тексту.	10	2		2	6
Тема 8. Робота над бібліографією.	12	2			10
Усього годин	90	16		14	60

4. Організація самостійної роботи студентів

Примітка. У цьому розділі визначаються види робіт та зміст завдань, форми звітності.

Тема 1. Методологія як фундамент наукового дослідження.

Написати реферат-есе (5-6 сторінок), присвячений питанням методології. Розкрити зміст понять методологія, методологічна стратегія, методологічна основа, метод, методика.

Тема 2. Види академічного тексту.

Знайти і проаналізувати 2-3 різних зразки академічних текстів (наукова стаття, наукова рецензія, дисертація, магістерська робота тощо).

Тема 3. Будова академічного тексту.

Знайти і проаналізувати структуру наукової статті та дисертації (або магістерської роботи).

Тема 4. Науковий текст та академічна доброчесність.

Ознайомитися з інформаційними бюлетенями «Академічна доброчесність», дати характеристику змісту одного з них.

Тема 5. Джерельна база наукового дослідження.

Знайти і проаналізувати джерельну базу 1 магістерської або дисертаційної роботи.

Тема 6. Організація роботи над науковим дослідженням.

Охарактеризувати основні етапи наукового дослідження на прикладі планованої магістерської роботи.

Тема 7. Технологія написання наукового тексту.

Розкрити зміст, теоретичну базу, джерельну базу, методи дослідження планованої магістерської роботи..

Тема 8. Робота над бібліографією.

Підібрати та описати 20 джерел (книги, статті, Інтернет-джерела) планованої магістерської роботи.

4.1. Підготовка до семінарських занять

Семінарське заняття № 1

Тема. Методологія як підґрунтя наукового дослідження.

План

1. Місце методології у наукових дослідженнях.
2. Фундаментальна або філософська методологія в наукових дослідженнях.
3. Загальнонаукова методологія в наукових дослідженнях.
4. Конкретнонаукова методологія в дослідженнях.
5. Методологія музикознавчої науки.

Семінарське заняття № 2

Тема. Різновиди академічних текстів.

План

1. Характеристика поняття академічного тексту.
2. Наукова стаття як форма публікацій результатів наукових досліджень.
3. Магістерська робота як кваліфікаційна наукова праця.
4. Дисертаційне дослідження як кваліфікаційна наукова праця.

Семінарське заняття № 3
Тема. **Структура академічних текстів.**

План

1. Структурні компоненти вступу кваліфікаційної наукової праці.
2. Визначення актуальності наукової роботи.
3. Формулювання мети, завдань, об'єкту і предмету наукового дослідження.
4. Теоретична база та методологія наукового дослідження.
5. Формулювання наукової новизни, теоретичного та практичного значення роботи.
6. Структура наукової статті.

Семінарське заняття № 4
Тема. **Види академічної недоброчесності.**

План

1. Поняття академічної доброчесності.
2. Критерії академічної доброчесності.
3. Академічний плагіат як вид академічної недоброчесності.
4. Самоповторення як вид академічної недоброчесності.
5. Фабрикація як вид академічної недоброчесності.
6. Фальсифікація як вид академічної недоброчесності.

Семінарське заняття № 5
Тема. **Джерельна база наукових досліджень.**

План

1. Наукові праці як основне джерело інформації в наукових роботах.
2. Критерії визначення тексту як академічного.
3. Архівні джерела в наукових дослідженнях.
4. Нотні джерела в музикознавчих дослідженнях.
5. Інтернет-джерела в наукових дослідженнях.

Семінарське заняття № 6
Тема. **Етапи проведення наукового дослідження.**

План

1. Особливості вибору та формулювання теми наукового дослідження.
2. Розробка методологічної стратегії наукового дослідження.
3. Робота з літературою як важливий етап наукової роботи.
4. Робота з нотними та аудіоджерелами в наукових дослідженнях.
5. Практичні питання розробки плану наукового дослідження.

Семінарське заняття № 7
Тема. **Етапи створення наукового тексту.**

План

1. Опрацювання наукової літератури згідно обраної теми.

2. Специфіка реферування наукових текстів у кваліфікаційній науковій роботі.
3. Науковий опис мистецьких артефактів.
4. Узагальнення мистецтвознавчого аналізу в аналітичних розділах роботи.
5. Особливості формулювання висновків наукової кваліфікаційної роботи.

4.2. Матеріали для самоконтролю

Тема 1. Методологія як фундамент наукового дослідження.

- 1.Що таке методологія наукового дослідження?
- 2.Що філософська або фундаментальна методологія?
- 3.Що загальнонаукова методологія?
- 4.Що конкретнонаукова методологія?
- 5.Які є специфічні методи у музикознавчих дослідженнях?

Тема 2. Види академічного тексту.

- 1.Що таке академічний текст?
- 2.Критерії визначення тексту як академічного?
- 3.Які є специфічні риси наукової статті?
- 4.Які є відмінності між магістерською роботою та дисертацією?

Тема 3. Будова академічного тексту.

- 1.Які є складові частини кваліфікаційних наукових праць?
- 2.З чого складається вступ наукової кваліфікаційної праці?
- 3.Як співвідносяться між собою об'єкт і предмет наукової праці?
- 4.Що таке теоретична база дослідження?
- 5.Що таке апробація наукової роботи і які є її види?

Тема 4. Науковий текст та академічна доброчесність.

- 1.Що таке академічна доброчесність?
- 2.Що таке академічний плагіат?
- 3.Що таке самоповторення в наукових текстах?
- 4.Що таке фабрикація в наукових текстах?
- 5.Що таке фальсифікація в наукових текстах?

Тема 5. Джерельна база наукового дослідження.

- 1.З чого складається джерельна база наукового дослідження?
- 2.Які є особливості роботи з архівними джерелами?
- 3.Які є особливості роботи з нотними текстами?
- 4.У чому полягає специфіка роботи з Інтернет-джерелами?

Тема 6. Організація роботи над науковим дослідженням.

- 1.Які є основні критерії вибору теми наукового дослідження?
- 2.В який спосіб розробляється методологія наукового дослідження?
- 3.За який принципом має відбуватися підбір наукових джерел для дослідження?
- 4.Що має бути у плані наукової кваліфікаційної роботи?

Тема 7. Технологія написання наукового тексту.

- 1.Як має розгортатися виклад матеріалу в теоретичному розділі наукової кваліфікаційної роботи?
- 2.Як має розгортатися виклад матеріалу в аналітичному розділі наукової кваліфікаційної роботи?
- 3.Як мають бути побудовані висновки наукової кваліфікаційної роботи?

4.Що має бути в додатках наукової кваліфікаційної роботи?

Тема 8. Робота над бібліографією.

- 1.Що таке наукова бібліографія?
- 2.Які є стандарти оформлення бібліографічних джерел?
- 3.Які особливості оформлення архівних матеріалів?
- 4.Які особливості оформлення з Інтернет-джерелами?

4.3. Індивідуальні завдання

Примітка. У цьому розділі визначаються завдання для самостійного вибору студентом.

Дати характеристику методологічної основи обраного дослідження (відповідно до власних наукових інтересів), виявити та охарактеризувати сукупність філософських, загальнонаукових та конкретнонаукових (музикознавчих) методів.

4.4. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

1. Значення методології в наукових дослідженнях.
2. Фундаментальна (філософська) методологія як підґрунтя наукових досліджень.
3. Загальнонаукова методологія в наукових дослідженнях.
4. Конкретнонаукова методологія в наукових дослідженнях.
5. Методологічні засади музикознавчої науки.
6. Поняття академічного тексту: загальна характеристика.
7. Наукова стаття як основна форма публікацій результатів наукових досліджень.
8. Особливості магістерської роботи як кваліфікаційної наукової праці.
9. Особливості дисертаційного дослідження як кваліфікаційної наукової праці.
10. Структура вступного розділу кваліфікаційної наукової праці.
11. Особливості формулювання актуальності наукової роботи.
12. Визначення мети, завдань, об'єкту і предмету наукового дослідження.
13. Характеристика теоретичної бази та методології наукового дослідження.
14. Визначення наукової новизни, теоретичного та практичного значення роботи.
15. Поняття та критерії академічної добротності.
16. Академічний плагіат як основний різновид академічної недоброчесності.
17. Самоповторення як різновид академічної недоброчесності.
18. Фабрикація як різновид академічної недоброчесності.
19. Фальсифікація як різновид академічної недоброчесності.
20. Наукові праці як джерело інформації в наукових дослідженнях.
21. Архівні джерела та їх значення в наукових пошуках.
22. Нотні джерела як базис музикознавчих досліджень.
23. Значення Інтернет-джерел в наукових дослідженнях.
24. Вибір та формулювання теми наукового дослідження.
25. Робота з науковою літературою при написанні наукової кваліфікаційної роботи.
26. Робота з нотними та аудіоджерелами у музикознавчих дослідженнях.
27. Реферування наукових текстів у кваліфікаційній науковій роботі.
28. Особливості наукового опису мистецьких артефактів у музикознавчих дослідженнях.
29. Узагальнення в аналітичних розділах наукової кваліфікаційної роботи.
30. Формулювання висновків у науковій кваліфікаційній роботі.

5. Критерії та система оцінювання результатів навчання

Примітка. Наводиться опис критеріїв та системи оцінювання, розподіл балів за видами контролю

№	Вид роботи і критерії оцінювання	Кількість балів
.	Участь у семінарі: • підготовка (наявність конспекту, тез, знання основних понять); • активність; • креативність та ініціатива.	5 балів – одне заняття; денна форма навчання – до 40 балів;
.	Завдання самостійної роботи репродуктивного рівня: • повнота, послідовність і точність викладу.	2 бала – одне завдання
.	Завдання самостійної роботи творчо-критичного рівня: • повнота, послідовність і точність викладу; • презентація і обґрунтування власної думки з проблеми; • креативність і оригінальність виконання.	4 бала – одне завдання
.	Екзамен • повнота, послідовність і точність викладу; • презентація і обґрунтування власної думки з проблеми; • креативність і оригінальність мислення.	До 40 балів
	Разом:	100 балів

5.1. Політика курсу

Примітка. Визначаються політика щодо відвідування навчальних занять та політика академічної доброчесності.

Усі лекції та семінари мають бути відвідані. Завдання мають бути виконані самостійно.

5.2. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Примітка. Описуються критерії оцінювання під час аудиторних занять, критерії оцінювання індивідуальних завдань, критерії оцінювання під час підсумкового контролю.

Поточний контроль											Підс. контроль (екзамен)	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	CP1	CP 2-7	CP8	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	4	12	4		

5.3. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79	добре	C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

6. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник. Київ: АБУ, 2002. 480 с.
2. Демківський А. В., Безус П. І. Основи методології наукових досліджень: навч. посібн. Київ: Акад. муніцип. упр., 2012. 276 с.
3. Клименюк О. В. Методологія та методи наукового дослідження: навч. посібн. Київ: Міленіум, 2005. 186 с.
4. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. посібн. Полтава: Оріяна, 2012. 180 с.
5. Магістерська робота: методика підготовки: посібник / Т. О. Долбенко та ін. 2-ге вид., випр. і доп. Київ: Ліра-К, 2017. 140 с.
6. Опришко Т. С. Етика наукових публікацій // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія: науковий журнал. 2017. № 3. С. 50-57.
7. Організація наукових досліджень, написання та захист магістерської дисертації: навч. посібник / А. Ю. Берко та ін.; за наук. ред. В. В. Пасічника. Львів: Новий світ-2000, 2018. 281 с. (Комп'ютинг).
8. Романчиков В. І. Основи наукових досліджень: навч. посібн. Київ: ІЗМН, 1997. 248 с.
9. Селігей П. О. Світло і тіні наукового стилю: монографія / НАН України. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні. 2-ге вид. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 627 с.
10. Сидоренко В. К., Дмитренко П. В. Основи наукових досліджень: навч. посібник. Київ, 2000. 260 с.
11. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень: підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ: Знання, 2007. 317 с. (Серія «Вища освіта ХХІ ст.»).
12. Фареник С. Логіка і методологія наукового дослідження. Київ: Вид. УАДУ, 2000. 340 с.
13. Формування дослідницької культури молодих науковців. Колективна монографія / за ред. В. А. Семиченко. Київ: Педагогічна думка, 2007. 133 с.
14. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник. 6-те вид., переробл. і доповн. Київ: Знання, 2008. 310 с.

Додаткові

1. Грудініна Н. Бібліографічне оформлення наукових праць // Бібліотечний вісник. 2016. №3. С. 47-50.
2. Данкіна Л. С. Сучасна українська літературна мова (науковий стиль): навч. посіб. Харків: ХДЕУ, 2002. 124 с.
3. Андрієвська В. В. Проектування наукової статті. Психологічний аналіз початкового етапу текстотворення // Психологічні особливості творення наукового текст: Методичні рекомендації. Київ: Педагогічна думка, 2008. С. 69–79.
4. Наумовець А. Г., Находкін М. Г. Проблеми сучасності і мораль науковця // Вісник НАН України. 2006. № 5. С. 3–10.
5. Селігей П. О. Світло і тіні наукового стилю: Монографія / НАН України. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні. 2-ге вид. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 627 с.

Примітка. Список літератури складається з двох частин: основної і додаткової. До списку основної літератури включаються підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій,

методичні вказівки до практичних занять, плани семінарських занять тощо. Література може бути надана в електронному вигляді із забезпеченням вільного доступу здобувачів вищої освіти.

Список додаткової літератури призначений для більш поглибленого вивчення окремих розділів, тем або навчальної дисципліни в цілому.

Інформаційні ресурси

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Національна історична бібліотека України. URL: www.nibu.kiev.ua/
<http://elib.nplu.org/> –

Електронна бібліотека «Культура України». URL: <http://elib.nplu.org/>

Культурологічна бібліотека. URL: http://kultura.ho.ua/books_ku.htm

Примітка. Надаються назви та адреси інформаційних ресурсів.

Доповнення та зміни, внесені до робочої програми

Примітка. Доповнення та зміни до робочої програми додаються на окремому аркуші, затверджуються на засіданні кафедри на початку навчального року.